

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadržni dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za turo-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter sameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo

Štev. 17.

Sobota, 27. februarja 1932.

Leto VII.

Razorožitvena kon- ferenca bo počivala.

Vzrok pretresljiva drama na vzhodu.

V važnem trenutku, ko se je bli-
žal rok, da se sestane svetovna med-
narodna razorožitvena konferenca v
Ženevi, je Japonska pričela vojno
proti Kitajski, ki je danes že popol-
noma v razvoju.

Japonska je jako obljudena in
gospodarsko razvita dežela. Zato je
japonski kapitalizem nujno potrebo-
val trg, in sicer mu je najbližje Mand-
žurija. Tembolj se je zdelo Japonski
potrebna vojna, ker se je na Kitaj-
skem pričela razvijati propaganda
proti Japoncem in japonskemu bla-
gu. In nekatere vesti celo namigava-
jo, da je Japonska že dobila pritr-
dilo od Francije in Rusije, da sme konsti-
tuirati Mandžurijo kot neodvisno dr-
žavo oziroma državo pod moralnim
vplivom Japonske. Uradno te vesti
še niso potrjene, vrhutega bi morala
na to pristati tudi Kitajski. Japon-
ska pa vsekakor hoče ta pristanek z
vojno izsiliti od Kitajske.

To je potrebno povedati, da raz-
umemo namen in pomen vojne ter
odpor Japonske proti posredovanju,
ki ne bi ustreglo japonskim interes-
som.

Jasno je, da morajo dogodki na
vzhodu jako močno vplivati na po-
tek razorožitvene konference. Na
moralni pritisk vsega sveta je bila
sklicana razorožitvena konferenca
predvsem po iniciativi bivše angle-
ške delavske vlade, oziroma nje zu-
nanjega ministra Hendersona, ki raz-
orožitveni konferenci tudi predsedu-
je. Na razorožitveni konferenci so
zastopane vse države sveta, članice
Društva narodov in nečlanice. Krva-
vi ples v Aziji močno kvari moralo
razorožitvene konference in Društva
narodov pred očmi delegatov na kon-
ferenci in državami nečlanicami. Ve-
likanska škoda bi bila, če bi azijska
tragedija imela v tem zmislu pozitiv-
ne uspehe, če bi postalo sicer aktu-
alno azijsko vprašanje predmet tem-
eljitejšim diskuzijam na razorožit-
veni konferenci ter oslabilo odkrite
in prikrite izjave raznih državnikov
iz početka razorožitvene konference.

Na zahtevo Kitajske je sklicana
seja Društva narodov, ki naj to vpra-
šanje reši, ker spada mednarodno-
pravno v nje področje.

Upravni urad razorožitvene kon-
ference je zaradi tega sklenil, da po
splošni razpravi odgodi razorožitve-
no konferenco od dne 19. marca do
dne 4. aprila.

Razorožitvena konferenca se to-
rej vrši v jako kritičnem momentu.
Imamo zahtevo po razorožitvi, imamo
krvavo vojno in obenem po vsem
svetu grozovito gospodarsko krizo.
Sami resni opomini k razorožitvi.
Sami opomini, da klic po razorožitvi
ne sme prenehati niti oslabeti. V
Aziji pa svarilni zglede, kaj je vojna,
če smo pozabili na svetovno morijo,
ki se je končala komaj pred trinaj-
stimi leti.

Upajmo, da zmagá razum, ker ga
tako temeljito podpirajo demonstra-
cije ad oculos!

Gospodarsko sodelo- vanje

Jugoslavije, Madžarske in Rumunije.
Pred pogajanj.

Te dni se prično pogajanja za go-
spodarsko sodelovanje Jugoslavije,
Madžarske in Rumunije, zlasti glede
agrarnih pridelkov.

Trbovlje so ostale trdnjava!

Pri volitvah v bratovsko skladnico si je priborila Zveza rudarjev Jugosla-
vije nad 68 odst. večino nad združenimi nasprotniki.

V nedeljo, dne 21. t. m., so se vr-
šile volitve v skupščino krajevne
bratovske skladnice v Trbovljah. Vo-
liti je bilo 95 delegatov.

Za te volitve je vladalo ogromno
zanimanje med rudarji, kakor tudi
med posameznimi strokovnimi sku-
pinami. Saj se je vendar hotelo
ugotoviti miselnost trboveljskega
rudarja, posebno še iz razloga, ker
je ena skupina ostala pasivna, kar je
»Slovenec« že v naprej napovedal.

Tako se je vršila glavna bitka
med listo Zveze rudarjev Jugoslavije
in listo Narodno strokovne zveze. V
borbi za dosego zmagé so se slednji
posluževali vseh sredstev, samo da
oblatijo listo Zveze rudarjev Jugosla-
vije pred rudarji. Izdali so celo letak,
v katerem trdijo, da so marksisti do-
bili dva milijona dinarjev za svoje
konzume, namesto da bi se ta denar

dal za sanacijo bratovskih skladnic.
Da bi pa bila zmagá še popolnejša,
so postavili za nosilca liste delavca,
ki je bil nekdanj sam zaradi ideje, ka-
tero narodni socializem pobija, pre-
ganjan, a so mu sedaj v letakih peli
slavo mučeništva. Pa vse zastonj!
Pokazalo se je, da trboveljski rudarji
mislijo že precej odločno z lastno
glavo in odločili so tako, da je od
1674 oddanih glasov dobila lista Zve-
ze rudarjev 1139, lista Nar. strokovne
zveze pa samo 535 glasov.

Kakšna živahnost je bila pred
volitvami v Trbovljah v nasprotnem
taboru, sedaj pa vlada tišina, kakor
na pepelnico sredo. Še celo napred-
no »Jutro« in pobožni »Slovenec« ne
vesta nič povedati. To boli! Vemo,
zakaj! Mi delavci pa pravimo: tako je
prav!

K volitvi nemškega predsednika.

Potek zasedanja nemškega parlamenta.

Nemški državni zbor zboruje, ne-
mir in provokacije pa povzročajo na
sejah fašisti. Debata se je sukala
okoli kandidature predsednika nem-
ške republike.

V razpravi je pojasnil stališče
stranke tudi socialni demokrat poslan-
ec dr. Breitscheid. V imenu socialne
demokracije je izjavil, da bo stranka
v tem težkem trenutku volila Hin-
denburga. Delovanje predsednika
Hindenburga, je rekel, je razočaralo
tiste, ki so ga svoj čas usilili in volili,
ker so pričakovali od njega, da bo
poteptal ustavo in svojo prisego na-
njo. Tega Hindenburg ni storil. Zato
so v tem oziru zadovoljni z njim vsi
prijatelji ustave. Hindenburg ni poli-
tično socialni demokrat, toda jamči,
da se ustava ne bo poteptala. Zato

so mu harzburška fronta in komuni-
sti postavili protikandidate. Veseli-
mo se, da nastopi Hitler sam kot kan-
didat ter sam doživi poraz, ne pa ka-
teri njegovih cesarskih častnikov.

Dva Hindenburgova protti- kandidata.

Za nemške fašiste oziroma nacio-
nalne socialiste bo kandidiral novo-
pečeni »profesor« tehnike Hitler.
Nemški nacionalci in Heimwehr pa
bosta kandidirala bivšega polkovni-
ka Düsterberga.

S tem hočejo, ker se desničarji
niso mogli zediniti, z dvema kandi-
daturama odtegniti Hindenburgu pri
prvi volitvi čim več glasov.

Japonci tepeni.

Kitajci se branijo.

Po večdnevem premirju so Ja-
ponci z vso silo obnovili bojno ofen-
zivo proti Kitajcem, v prvi vrsti pro-
ti trdnjavi Vusung, ki jim je najbolj
napoti, ker ovira pri operacijah proti
Sanghaju.

Napadli so z vso vehemenco tudi
kitajske postojanke na vzhodni an-
gleški periferiji, hoteč priti glavnemu
kitajskemu stanu za hrbet. Ampak
Kitajci, ki so kratko premirje tem-
eljito izrabili v to svrhu, da se pripra-
vijo za predvidene boje in izpopolnijo
svoje vrste s svežimi silami iz Nan-
kinga, so se pod poveljstvom samega
Čangkajška in proslulega generala
Fenga tako dobro držali, da so ne
samo zadržali prodiranje Japoncev,
temveč so prešli tudi v protiofenzivo
in so nasprotnika potisnili iz vseh
pozicij, ki jih je bil prej zavzel.

Silni kitajski ogenj je japonske
vrste decimiral in demoraliziral, tako
da so se začeli povsod v neredu umi-
kati.

Momentano je napadalna zmož-
nost Japoncev zlomljena, dokler ne
dobe iz domovine nove pomoči, za
katero so nujno zaprosili.

Vojno ministrstvo je odredilo pre-
voz 20.000 mož pred Sanghaj. Glavni
poveljnik japonskih sil, »generallajt-
nant« Uyeda, bo nadomeščen z dru-
gim. Japonska nasebina v Sanghaju
je dobila nalog, naj bo pripravljena
na evakuacijo.

Sedaj, ko so začeli Kitajci bolj
energično govoriti, jih bo menda tudi
Društvo narodov slišalo.

Anglija in Japonska stavita predloge za razorožitev.

Japonsko roganje ideji razorožitve.

Angleški predlog zahteva zniža-
nje in omejitev pomorske tonaže,
števíla linijskih ladij, odpravo pod-
mornic, težke artiljerije in zračnih
bombnih napadov, kakor tudi omeji-
tev vojske, vendar vpoštevajoč do-
govor na pomorskih konferencah.
Dalje predlaga ustanovitev stalne
razorožitvene komisije. Skoro enake
predloge stavi Japonska.

Angleško delavstvo in spor na vzhodu.

Delavstvo zahteva odpoklic angle-
škega poslanika iz Tokia.

Kongres angleških strokovnih or-
ganizacij, izvršni odbor delavske
stranke in parlamentarna frakcija so
izdali oklic na angleško vlado, v ka-
terem zahtevajo, da država odpkli-
če svoje diplomatske zastopnike iz
Tokia, vendar pristavlja nado, da bo
Japonska prej uvidela, da ji ne bo
mogoče prezirati mnenja vsega sve-
ta, ki želi konec te vojne.

Prezident Masaryk k dvestoletnici rojstva Jurja Washingtona.

Washingtonova dvestoletnica se
je slavnostno praznovala po celem
svetu, tako tudi v naši državi. Prezi-
dent čehoslovaške republike je ob
tej priliki Amerikancem govoril po
radiu v angleškem jeziku. Bil je to
eden najlepših govorov o Washingto-
nu. Masaryk je že pred vojno in tudi
med vojno dal časa bival v Ameriki
in temeljito pozna ustanovitev in raz-
voj Zedinjenih držav. Politični ideal
Washingtonov je označil z nasled-
njimi izjavami:

Washington je nad vse cenil ne-
precenljivi blagoslov svobode. Svo-
boda je temeljni princip ameriške re-
publike. To je tudi razvidno »iz fe-
derativne sestave ameriške vlade v
nedeljivi državni celoti«, kakor je to
misel formuliral Washington. Izza
svetovne vojne je federacija držav in
narodov postala splošna želja, ki išče
svojega praktičnega izraza tudi v
Društvu narodov. Demokracija po-
menja federacijo v notranji in v zu-
nanji politiki države. Z gospodarske-
ga stališča pomenja demokratična
federacija vzajemni napor in pamet-
no delitev dela vseh narodov. Seve-
da, posamezniki in narodi ne bodo
producirali samo kruha, temveč tudi
misli, ideje in ideale.

Tako je formuliral Masaryk Wa-
shingtonova politična načela, ki so,
kakor se iz njegovega govora vidi,
tudi njegova načela.

Nova francoska vlada

Tardieu je dobil zaupnico.

Nova francoska Tardieujeva vla-
da se je dne 23. t. m. predstavila
zbornici in predsednik je prečital
vladno deklaracijo. Deklaracija se
izreka za dosedanjo politiko. V deba-
ti se je oglasil med drugimi sociali-
stični poslanec Leon Blum. Med nje-
govimi izjavami je prišlo do straho-
vitega kravala. Leon Blum je namreč
zahteval, da se naj Francija izjavi
za takojšnjo splošno razorožitev. To
je zlasti razburilo vpokojenega ge-
nerala Saintjusta, ki je zaklical med
njegovim govorom, da je Blum pod-
repnik Nemčije. Ta medklic je iz-
zval med socialisti in levičarji silno
razburjenje in okoli 30 poslancev je
navalilo proti generalu. Poslanci de-
snice so generala ščitili. Okoli četr-
ure je trajal pretep in vmešavala se
je galerija in časnikarska loža.

Po daljši debati, ko je nastalo po-
mirjenje, je bila Tardieujevi vladi iz-
rečena zaupnica s 309 glasovi. Proti
zaupnici je glasovalo 262 poslancev,
kar pomeni majhno večino 47 glasov.

Nezaposleni demon- strirajo tudi na An- gleškem.

Zaščitne carine niso prinesle blago-
slova.

V Bristolu na Angleškem so neza-
posleni priredili demonstracijo, ki se
je je udeležilo več kot 10.000 oseb. V
spopadu s policijo je bilo ranjenih 30
oseb. Demonstracije so te dni prire-
dili nezaposleni tudi v Londonu.

Rudarska stavka na Poljskem. V
dornbrovskem revirju traja rudarska
stavka, ki se zaostrojuje, dalje. Več-
krat je že prišlo do krvavih spopa-
dov pri demonstracijah. Skoro ver-
jetno je, da bo rudarska zveza razgla-
sila splošno rudarsko simpatijsko
stavko po vseh revirjih.

Moralno pravo delavstva.

V zadnji številki našega lista smo poročali, da je sicer izšla neka nezakonita okrožnica, ki je naročala delodajalcem, da odpovedo službo svojim nameščencem. Mnogo podjetij je to okrožnico upoštevalo, odpovedalo nameščencem službo, precej nameščencev je bilo odpuščenih in mnogim so bile reducirane plače. Javnost in oblasti so bile opozorjene na to nekorektnost šele po interpelaciji v banovinskem svetu. Tako je prišla zadeva v širšo javnost in je bilo treba o njej razpravljati.

Iniciatorji omenjene okrožnice so bili veletrgovci, ki socialno in gospodarsko prav gotovo niso v nevarnosti ter, ker so bolj ali manj kartelirani, lahko tudi delajo s primernimi dobički.

Ta primer, ki se je dogodil z oziranjem na uveljavljanje novega obrtnega zakona, jasno kaže, da morata nad izvajanjem zakonov čuvati prav tako delavec kakor delodajalec. Če bi v tem primeru nameščenci ne bili pozorni, bi nihče ne vedel, kaj se godi za kulisami, da se obide zakon v škodo nameščencev.

Seveda okrožnica ne more izpodbirati določb zakona moralno. Odpovedi, ki so bile izdane le formalno tudi pred sodiščem, ne bodo zalegle. Toda prizadeti so oni nameščenci, ki so bili odpovedani dejansko ali se jim je z navedenim izgovorom reducirala plača. O teh stvareh, ki niso prav nič socialne, bi pa že še bilo treba javno razpravljati.

Menimo, da ni bolj klasičnega dokaza, kakor je ta zadeva v socialnem boju nameščencev v novejši dobi, ki kategorično opozarja delavstvo in nameščence, kako silno oprezni morajo biti pri kontroli, kako se izvaja v praksi delavska zakonodaja in kaka je njih moralna pravica in dolžnost, da čuvajo svoje zakonito zajamčene interese. Toda ne-le to: tudi braniti morajo svoje pravice z besedo in drugimi zakonitimi pomočki.

Državljeni smo, zakoni so tudi za nas. Enakopravni smo, zato je to naša pravica!

Banke in stranke. V čehoslovaškem parlamentu so te dni razpravljali, če je primerno, da sede poslanci v bančnih upravnih svetih. Socialni demokrati so izjavili, da se posel bančnega upravnega svetnika in poslanca ne more zlagati ali vsaj vedno obstoja nevarnost kolizije.

Zopet redukcija plač železniškim delavcem

Počenski s 1. oktobrom 1931 se delavske mezde znižajo za 5%.

Te dni so bili z okrožnico obveščeni železniški delavci v kurilnicah in delavnicah, da jim bodo za 5% znižane plače in to za nazaj, počenski s 1. oktobrom 1931. Prvi odtegljaj za mesec oktober, november in december m. l., se bo odtegnil pri izplačilu mezde 1. marca t. l., 1. aprila pa se bo izvršil odtegljaj in sicer za prvo četrtletje tega leta.

Železniška uprava je prvotno nameravala poslati večje število delavcev na brezplačen dopust, nekaj starejših delavcev pa naj bi se upokojilo. Kasneje pa je to namero opustila, pač pa je odredila, da se za 5% znižajo mezde vsem delavcem.

S to redukcijo plač je zadan železniškemu delavstvu hud udarec.

Dosedanje plače teh uslužbencev so bile že tako nizke, da se z njimi pri najbolj skrbnem varčevanju skoro ni dalo shajati. Menda ni železničarske družine, ki bi ne bila hudo zadolžena, tako, da železničar ne dobi skoro nikjer več na upanje vsakdanjih življenjskih potrebščin.

Z občudovanja vredno potrpežljivostjo so vse to pomanjkanje prenašali železničarji ter upali, da se bodo tudi njim razmere zboljšale. S to redukcijo plač, ki se nanaša tudi na že izplačane mezde, pa jim je bilo odvzeto zadnje upanje.

Kaj neki dela železničarska stanovska organizacija »Zveza«, ki kaj rada podčrtava, da je v njenih vrstah 30.000 organiziranih železničarjev?

Doma in po svetu.

Kongres grafičnih delavcev je bil po osemdnevnem zborovanju v Zagrebu v pondeljek zvečer zaključen. V novi upravni odbor so bili izvoljeni: Fran Regel, Nikola Živković, Josip Bunjevčević, Fran Prohaska in Ladislav Ružička iz Zagreba, Viljem Pipal in Dragomir Marjanović iz Beograda, Drago Kosem iz Ljubljane, Vinko Sternad iz Maribora, Mihajlo Knežević iz Sarajeva, Josip Poduje iz Splita, Ernest Kuhn iz Subotice in Vasa Jovanović iz Novega Sada. Kongres je zlasti podaljšal podporno dobo za nezaposlene. Ta izdatek se bo pokrival z zvišanjem prispevkov.

Monopol umetnih vžigalnikov. Prodaja umetnih vžigalnikov je pri nas prepovedana že od 1929. Prosta prodaja namreč iz navadne kovine s kremenom. Odslej pa bo monopolna uprava izdajala posebna dovoljenja za prodajo umetnih vžigalnikov iz navadne kovine. Te vžigalnice bodo prodajale samo prodajalne tobaka na drobno, dočim vrše prodajo električnih vžigalnikov samo trgovine, ki imajo posebno dovoljenje. Za srebrne vžigalnice se bo pobirala taksa 100 Din, za zlate 200 Din. Sedaj je v prodaji samo en tip vžigalnikov v treh izdelavah. Prodajna cena za medene vžigalnice je 84, poniklane 87, za 5 kamenčkov 8 Din.

Z ljubljanske univerze. V zimskem semestru 1931-32 je bilo na ljubljanski univerzi 1891 slušatelj in slušateljic. Po fakultetah so bili razdeljeni takole: filozofska rednih 536, izrednih 20, od teh rednih slušateljic 212, izrednih 13. juridična rednih 488,

izredni 4, od teh 43 rednih in 1 izredna slušateljica, medicinska rednih 115, od teh 20 rednih slušateljic, tehniška rednih 568, izrednih 6, od teh 15 rednih in 1 izredna slušateljica, teološka 149 rednih in 5 izrednih slušateljic.

Splošna komisija na razorožitveni konferenci je izvolila kot glavne poročevalca o razorožitveni konferenci čehoslovaškega zunanje ministra dr. Beneša. To komisijo tvorijo vsi predsedniki raznih državnih delegacij.

Zopet kruta obsodba v Rimu. Posebno sodišče za zaščito države v Rimu je te dni zopet težko obsodilo večje število Slovencev, dasi so neprestano oporekali očitanim krivdi. Gre za napad na avtomobil. Ponoči so neznanci streljali na avtomobil in obstrelili enega potnika (finančnega stražnika). Sedem obtožencev iz tega procesa je obsojenih na 30 letno ječo, šest pa na dvajset let.

Zopetno uvedbo smrtne kazni zahtevajo avstrijski krščanski socialci. Tako je izjavil vladni šef dr. Buresch na nekem nedeljskem shodu. Dvomimo pa, da bi se s tem število zločinov zmanjšalo. Umori so se dogajali tudi takrat, ko je bila smrtna kazen še v veljavi in se vrše danes še bolj tudi v deželah, v katerih se izvršuje smrtna kazen. Treba bi bilo začeti na drugem koncu, in sicer z odstranjevanjem vzrokov, ki vodijo k zločinu.

Snežni plaz je zasul na Gornjem Štajerskem v Gaishornu člane tamošnjega sportnega društva, ki so privedli smuško partijo na Gaishorn. Medtem ko se je večina članov rešila, sta se učitelj Köberl in Geier pod snegom zadušila.

Japonski načrti glede Kitajske?

Kitajsko nameravajo razkosati.

Glede Kitajske ima Japonska nevdvomo dalekosežno politiko. Predvsem postane Mandžurija samostojna država, ker pripravljani odbor že sestavlja novo ustavo za novo državo Daido, kakor se bo pozneje imenovala Mandžurija.

Japonci so pa dalje baje mnenja, da je treba Kitajsko razdeliti na več samostojnih provinc, češ, da sicer Kitajska ne bo nikdar spoštovala mednarodnih dogovorov in pogodb.

V resnici pa je dejstvo v glavnem to, da bi se enotna Kitajska naravno upirala bolj in bolj tujim vplivom, dočim bo razkosana bolj ali manj politična in gospodarska domena različnih veselil. Odtod tudi razlog, da velesile samo čakajo, kako se razvijajo dogodki na vzhodu.

V vzhodni konflikt se še najbolj vmešavajo Zedinjene države, ki ostro nastopajo proti Japonski.

Hitler in Düsterberg se kregata.

V vrstah nacionalističnih kandidatov Hitlerja in Düsterberga je prišlo do nasprotstev. Hitlerjev list »Völkischer Beobachter« pravi, da je posebna kandidatura Düsterberga javna sabotaža v odločilnem boju, ki jo izvajajo ošabni meščanski stratezi. Postali so direktna pomoč sistema. (To je lekcija za Stahlhelmovec in nemško ljudsko stranko).

Nemška nacionalistična desnica se ne more sporazumeti za skupnega kandidata pri bližnjih predsedniških volitvah. Nacionalni socialisti bodo kandidirali Hitlerja, Hugenbergovi pa vodjo Stahlhelma »obersta« Düsterberga. Vse ostale stranke (centrum, demokrati, socialni demokrati), ki so združene v železni front, enodušno kandidirajo Hindenburga.

Nemški komunisti bodo podpirali Hitlerja. Mnenja so, da je nemška socialna demokracija, predvsem pa Hindenburg, Brüning in Severing, največja ovira socialne revolucije v Nemčiji. Zato naj komunisti podpirajo vse in vsakogar, ki bi pomagal porušiti današnje politično stanje v državi. Upajo namreč, da bi zmagal Hitlerja povzročila v Nemčiji strašno zmedo, v kateri ne bi bilo težko komunistom potegniti državne vajeti k sebi.

Gostilničarji stavkajo. Začeli so v Hamburgu in v Berlinu so se jim pri-

NEGOVANJE LEPOTE

na medicinsko-kozmetični podlagi, to je nova smer, ki je zares dobra, če se zato uporabljajo pripomočki, katerim z medicinske strani ni prigovora, kot so: Fellerjeva Elsapomada za zaščito kože in Fellerjeva Elsapomada za rast las. Za v naprej poslanih 40 Din 2 lončka brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž 383, Savska banovina.

Izkoristite ugoden nakup ostankov v TEKSTILBAZARJU v Mariboru / Ostanki, meter po Din 6.—, 7.—, 8.—, 9.— in 10.—

Angelo Cerkevnik:

ROSA.

(Povest.)

V tistem hipu sem doumel, da pri vsej tej stvari nekaj ni v redu. Zopet sem moral verjeti, da te je — odkar je na tvoji mizici videl Tanjino fotografijo — jel namenoma pošiljati na najnevarnejše položaje. Vendar pa nisem mogel niti slutiti, da še živiš...

Oba sta molčala.

— In Tanja, je zašepetal Bojo. Tanja me je tako hitro, tako zelo hitro izdala?

— Izdala? Kakšna nesmiselna beseda! Tanja je otrok, Bojo! Ali ne razumeš, kako kompliciran psihološki lov je ta žival uprizorila, da je vjela Tanjo!? Katera izmed njenih tovarišic bi se mogla uspešno upirati takšni živali?

— Tanja... Tanja je več, nego njene tovarišice!

— Tanja, veruj mi, je na las podobna svojim tovarišicam, le ti si bil in si še vedno bolj navnejši in bolj otročji, nego je večina tvojih tovarišev.

Viktor je zaman premišljeval, kako more človek, ki je očitaval toliko izrednih sposobnosti, da, celo toliko genialnih potez, kako more takšen človek biti tako neverjetno naiven, tako otročje brezumen. Hipoma se je spomnil še nekega podobnega primera. V njegovi rodni vasi je živel glasnik mlade generacije poetov, čigar pesnitve so vzbudile val entuziazma na eni in val besnega sovraštva na drugi strani. Nihče pa mu ni mogel odrekati talenta, večina mu je celo priznavala, da se očituje v njegovih pesnitvah svež dih ge-

nialnosti. V tem so si bili vsi edini, razen dvojice, trojice kritikov, ki so bili tako bedasti, da so na primer resno in javno vprašali, kako more pesnik pesniti o rudarju in mornarju... Mornar, rudar... To sta industrijska objekta, številke narodnega gospodarstva... Kako more resni pisatelj sploh izustiti besedo gnoj (razen v primeru, ko je pijan)? To je neodpuščljiva trivialnost! Gnoj smrdi! No, mlademu poetu ti kritiki niso mogli priti do živega... Bil je srečen temperament, ki se je vsem in vsemu smejal.

Kljub vsemu temu pa je ta človek v svojem življenju napravil toliko neumnosti in takšne neumnosti, po katerih bi človek skoraj moral soditi, da možakar ni pri čisti pameti.

Kupil je na primer danes fotografski aparat za tisočak in ga je jutri prodal za stotak. Nagoval je Viktorja, naj opusti službo knjigovodje, češ, da mu bo preskrbel milijone za brezskrbno življenje, sam pa ni imel niti beliča v žepu.

Viktor, ki je bil praktičen človek, takšnih nesmiselnih dejanj ni mogel razumeti.

IV.

Rosa je sedela v fotelju poleg kamina. V izbi je bilo toplo in prijetno ter temno. Le odsvit padajočega in lesketajočega se snega in bele neizmerne planjave je plaho razsvetljeval majhno izbico.

Bojo se je držal za glavo.

— Prosim te, Rosa, daj mi še en piramidon!

— Ne smem več, Bojo, že dva si danes vzela.

— Rosa, zlato dekle, samo še enega mi daj. Saj mi bo razneslo glavo!

— Bojo, piramidon ne bo pregnal tvoje misli, ki bega in blodi po stepah za Tanjo.

— Ali te veseli?

— Bojo!

Njen glas je bil očitajoč in žalost v njem je bila tako očitna, da se je Bojo takoj skesal.

— Oprosti, Rosa! Vidiš, ko gledam in vidim okrog sebe toliko zlobnih ljudi, ki tako podlo ravnajo, ne morem več verjeti v lepoto in ljubezen.

— Bojo, nič ti nočem očitati! Dobro veš, s kolikšno in kako nežno ljubeznijo sem bila vdana vajini, tvoji in Tanjini ljubezni. Saj si mogel čutili, kako neumno, skoraj čisto nečloveško sem se veselila tvoje sreče... in zdaj?!

— In nisi res nikdar mislila name, kakor misli ženska na moškega?

Rosa je zardela. Priznati bi mu morala, da je včasih, ko je ležal nezavesten, božala njegove črne kodre, božala njegove črne obrvi, hrepenela po njegovih ustnicah...

Molčala je.

— Rosa, povej!

In Rosa je odgovorila:

— Da, mislila sem nate, kakor misli ženska na moškega, žejna sem bila tvojih ustnic.

Bojo je stopil k njej, jo prijel za glavo ter jo deklinsko nežno poljubil... Potem pa ji je poljubljaj očel, čelo, lica, vrat...

Rosa je zastrmela in je komaj mogla doumeti, kako ji je mogla tuja nesreča postati vir še neobčutene sladkosti.

— Bojo! je zašepetala.

— Rosa moja!

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanju, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjic. — Uprava.

družili. Isto nameravajo tudi v več drugih nemških mestih. Gre namreč proti previsokemu davku na pivo, proti kateremu so že ponovno protestirali pri vladi. Da bo njihov zopetni protest bolj učinkovit, so sklenile gostilničarske stanovske organizacije, da ne bodo gostilničarji točili nobene piva več toliko časa, dokler ne bo njihovih zahtev ustrezno.

Občinske volitve na Čehoslovaškem so se vršile v nekaterih občinah v okolici Prage, na severnem Moravskem in na zapadnem Slovaškem. Razveseljivo pri tem je dejstvo, da so skoro v vseh občinah dosegli socialisti izreden napredek in so ponekod celo najmočnejša stranka.

Stavka v poljski Gornji Šleziji. Rudarski stavki so se iz simpatije pridružili tudi delavci železotopilnic.

Policija proti stavkajočim. V dombrovskem in krakovskem rudarskem revirju je na več cehah prišlo med stavkajočimi rudarji, ki so hoteli obdržati shode, a jih je policija razgnala, do hudih spopadov, pri katerih sta bila dva rudarja ubita in več ranjenih.

Erzbergerjevega morilca so zaprli v Švici. Iz političnih razlogov so puščisti umorili pred nekaj leti v Nemčiji Erzbergerja. V Švici je že dalje časa bival neprijavljen eden morilcev, in sicer Henrik Schulz. Policija ga je izsledila in zaprla. Izročila ga pa ne bo Nemčiji, ker politični zločinci uživajo v Švici azilno pravo. Po obsodbi zaradi neprijave bo pač izgnan iz dežele, sme pa odpotovati, kamor hoče. Schulza je že enkrat zaprla budimpeštanska policija iz enakega razloga.

Še enkrat volitve na Irskem. Končni rezultat irskih volitev je naslednji: Dosedanja vladna stranka je dobila 53 mandatov, neodvisna stranka 15, delavska stranka 9. Dosedanje opozicijske stranke so dobile torej 77 mandatov, vladne pa le 68. Za predsednika bo najbrže izvoljen De Valera, ki bo ukinil vse pogodbe z Anglijo ter proglasil neodvisnost Irske.

Trocki proglašen za izdajco. Ruski emigranti, med njimi Trockij, razglabljajo o ruski politiki in objavljajo v inozemstvu svoja mnenja. Centralni izvršni odbor v Moskvi je zaradi tega 37 emigrantom vzel rusko državljanstvo ter jih proglasil za izdajce. Če se kdo teh vrne v Rusijo, jih morajo oblasti takoj prijeti in zapreti.

Kitajski socialisti so potom socialistične internacionale izdali proglaš na vse socialiste celega sveta, da izkažejo Kini moralno pomoč in delujejo na to, da se neupravičen napad Japoncev ustavi. Tudi japonski socialisti so zavzeli ostro stališče proti imperialistični vojni japonskega militarizma.

Vojaška reakcija je pri volitvah na Japonskem zmagala. Od skupnih 466 mandatov je dobila konservativna Seiyunkai-stranka 301, liberalna Minseitō-stranka 149, socialisti 5 in razne ostale stranke skupaj 11 mandatov. Socialisti si sicer v danih razmerah niso mogli več priboriti, vendar bodo imeli v parlamentu močnejše zastopstvo, kakor v marsikateri evropski državi.

Ljubljana.

VIII. delavski prosvetni večer, ki se je vršil v sredo zvečer v Delavski zbornici v Ljubljani s prav izbranim programom, se je obnesel sijajno tako po udeležbi, kakor tudi po svoji vsebini. »Svoboda« in »Zarja« bosta morali prireditelj svoje večere v večji dvorani, zakaj zanimanje za te prosvetne večere je postalo že splošno. Udeleženci smo jako hvaležni prirediteljem in sotrudnikom za lepi družabni večer.

Seja mestnega občinskega sveta v Mariboru

Vprašanje ukinitve srednjih šol. — Delavski azil. — Zaposlitev brezposelnih delavcev.

V torek, dne 23. t. m., se je vršila I. redna seja mariborskega občinskega sveta, na kateri je uvodoma poročal mestni načelnik dr. Lipold, da postaja nevarnost ukinitve mariborske humanistične gimnazije in še nekaterih srednjih šol. S priložitvijo okoliških občin bi se nameravala ukinitve teh šol najlažje preprečila, zato bo moral občinski svet posvetiti posebno pažnjo temu vprašanju. Z ukinitvijo srednjih šol bi bil Maribor zopet občutno prizadet. Da se to prepreči, je bila sprejeta v občinskem svetu posebna spomenica, ki bo poslana na merodajna mesta. — Istotako bo mestna občina skušala vplivati na to, da se zopet uvedejo nekateri pred kratkim ukinjeni osebni vlaki, ker so s tem bili prizadeti zlasti dijaki iz okolice, ki pohajajo šole v Mariboru.

Nadalje se je razpravljalo o zgradbi delavskega azila in je v to svrhu že dovoljeno brezobrestno posojilo v znesku 1½ milijona dinarjev. Upravni odbor je bil pooblaščen, da prouči to vprašanje, zlasti pa, da preskrbi primeren gradbeni prostor, ker je vodstvo OUZD odklonilo predlog, da bi se delavski azil zgradil poleg nove palače OUZD v Sodni ulici.

Najemniška pogodba med mestno občino in prosvetnim ministrstvom je bila revidirana v toliko, da se ne bo zahtevalo zvišanje dosedanje najemnine za rekalko, ki znaša okrog Din 170.000.

Za udeležbo mariborske mestne občine pri Tujsko-prometni razstavi v Zagrebu je bil votiran znesek Din 9000.—

Dosedanji dolgoletni okrajni predstojnik prvega okraja g. Pelikan je bil na lastno prošnjo razrešen, na njegovo mesto pa je bil imenovan steklarski mojster Ivan Klančnik.

Kulturni pregled.

Literatura. Druga številka »Literature«, zagrebškega časopisa za pouk in umetnost vsebuje obilo poučnih in tehtnih člankov. O literarnih problemih piše znani književnik Galogaža. To pot razglablja o umetniški struji, ki se je udomčila z imenom »nadrealizem«. Zelo pomemben je članek o novi književnosti v Nemčiji. Napisal je odlični zastopnik mlade nemške umetniške generacije — Ernst Glaeser. Nadalje je treba omeniti Stojčev prispevek »Kolonijalna razstava v Parizu in pa Galogažin »Načrt japonskega imperijalizma«. Od istega pisatelja je aktualen tudi članek o problemih sodobne arhitekture, ki mora rasti iz življenja in kolektivnih potreb. Mladi arhitekti se že bore za nove težnje. Med leposlovjem najdemo par posrečenih novelic (Barta Lajos: »Mašina — Majka«, Svirski »Novi ljudje« in Resimič »Za delom in kruhom«). Ilustracije predstavljajo smernice mladih arhitektov in so zelo posrečene. Dobrodošla je tudi skica Mandžurije. »Literaturo« priporočamo.

Za usta in zobe dnevno par kapljic blagodišečega Fellerjevega Elsafluida v kozarec vode, to je užitek in obenem tudi preizkušena zaščita proti mnogim obolenjem grla in vratu, proti hripi itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din franko pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrč 383. Savska Banovina.

Maribor.

Tovorninska davščina. Kakor znano, je mariborska občina uvedla minulo leto davek na tovornino. Vsak, kdor torej pripelje v mesto, bodisi gotove življenske potrebščine, orodje, itd., mora od uvoženega blaga plačati občinsko pristojbino. Tudi v drugih mestih, na primer v Ljubljani, imajo uvedeno to davščino, kjer te takoj ob prihodu v mestno področje ustavi mitničar, ki po pregledu predmeta na licu mesta zaračuna uvozno davščino. Tudi mariborska občina ima na glavnem kolodvoru dva uslužbenca, ki vršita kontrolo ter nadzirata uvoženo blago. Vendar pa mora vsak prejemnik pošiljke še posebej prijaviti uvoženo blago, nakar se mu odmeri predpisana taksa; kdor pa to opusti, se kaznuje v iznosu 20-kratne pristojbine. Nedavno tega je na primer nek mariborski občan naročil za lastno uporabo 1 seženj drv, za kar bi bil moral plačati 10 Din občinske pristojbine. Dobavitelj niso bili znani tozadevni predpisi, ter je kmalu nato dobil poziv, da mora plačati kazen, ki je znašala Din 200.—. Te dni je zopet dobil nek navdušen sportaš takšen kazenski nalog, ker istotako ni prijavil, da je dobil smučki kot pošiljko. Pristojbina za uvožene smučki znaša 2 Din, kaznovan pa je bil na Din 40.—. Zdi se nam, da je takšno postopanje nepravilno, ker bi bilo pač potrebno, da bi se dobavitelja, oziroma pošiljateljja poprej opozorilo morda na ta način, da bi bilo na železniški sprejemnici označeno, da je za pošiljko treba plačati uvozno pristojbino, s čimer bi se prihranilo občanom nepotrebne izdatke in sitnosti.

Občinski davčni zaostanki. Mestni magistrat razglša: Z ozirom na dejstvo, da zaostanki na občinskih davščinah naraščajo, se davkoplačevalci v njihovem lastnem interesu opozarjajo, da občinske davščine točno plačujejo, ker se v nasprotnem slučaju zaračunajo zamudne obresti in se proti zamudnikom uvede prisilna izterjava, s čimer narastejo stranki

Predlog »Splošne delavske zveze Jugoslavije«, da se uvede penzijski sklad za mestne delavce, v katerega bi prispevali od svoje mezde tudi delavci, se še ne more izvesti, ker se temu protivi ministrstvo socialne politike. Ker so pa doslej mestni delavci, kadar so onemogli, že prejeli nekakovo miloščino iz miloščinskega fonda, se bo ta renta zvišala in spremenila v penzijo. Treba pa je tudi za to dobiti še odobritev od pristojnega ministrstva.

Prošnja trgovcev v Vetrinjski ulici, da bi se autobusni promet preložil v Kopalniško ulico in da se zopet dovoli v tej ulici pasiranje ostalih vozil, se bo rešila sporazumno z mestno policijo. — V odbor za pregled bilance Mestne hranilnice so bili izvoljeni občinski svetniki Petejan, Kejžar in Peric. Društvu za pospeševanje obrti pri zbornici TOI v Ljubljani je bilo podeljeno Din 50.000.— subvencije za ustanovitev enake poslovalnice v Mariboru. — Brezplačne službene legitimacije za avtobusni promet se bodo v bodoče izdajale le proti plačilu Din 50.—, dosedanje legitimacije pa se ukinejo.

Pri popravilanju cest in kanalizacije se bodo zaposlili brezposelni delavci, tako da bodo prejeli mesto podpore majhen zaslužek. Odstopilo pa se je od nameravane gradnje avtomobilske ceste na Kalvarijo. O preureditvi kurjave pri mestnem kopalnišču se bo občinski svet bavil v eni izmed prihodnjih svojih sej.

Predlog elektrarne Fače, da bi ista izvedla elektrifikacijo v železničarski koloniji, je bil odklonjen, pač pa bo mestno električno podjetje samo napeljalo v železničarski koloniji električni tok, kakor tudi cestno razsvetljavo.

Nato je sledila tajna seja, na kateri so se obravnavale tudi personalne zadeve.

SESTANEK PRIVATNIH IN TRGOVSKIH NAMEŠČENCEV V MARIBORU.

Vsi privatni in trговski nameščenci se vabijo na

Javni sestanek

ki se bo vršil v petek, dne 26. febr. t. l. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice v Mariboru, Sodna ul. 9-II s sledečim dnevnim redom:

Protest proti izigravanju novega obrtnege zakona s strani delodajalcev.

Zveza privatnih nameščencev Jugoslavije — Podružnica Maribor.

znatni stroški. Osobito se opozarjajo hišni posestniki, da poravnajo zaostanke na hišno-najemninskih davščinah (gostaščini, kanalščini in vodarini) ter plačajo prvi obrok teh davščin za leto 1932, ker bo mestno načelstvo sicer prisiljeno, v svrhu poravnave davščin ukreniti potrebne korake.

Ustanovitev nove stranke. Te dni so bila razposlana vabila za sestanek, ki se bo vršil v ponedeljek, dne 29. t. m. v hotelu »Orel« in na katerem bo poročal nar. poslanec dr. Pivko. Obenem se bo na tem sestanku ustanovil pripravljalni odbor »Jugoslovanske radikalne kmečke demokracije«.

Na željo gosp. Franca Kranjca, vodje tiskarne »Azbe«, ugotavljamo, da imenovani ni identičen z g. Francem Kreinzom, izdajateljem in urednikom novega humorističnega lista »Die Wespe«.

Predavanje društva »Ogenj«. Društvo »Ogenj« v Mariboru priredi v soboto, dne 5. marca ob pol 20. uri vstopnine prosto predavanje s skiopitičnimi slikami o temi »Moderno sežiganje mrličev«. Predavanje se bo vršilo v kino »Apolo«.

Boljšo razsvetljavo je dobila te dni Mlinska ulica, kjer so doslej svetile menda samo dve luči. Želeti bi bilo le še, da se v tej ulici odpravi kaljenje nočnega miru. Doslej so namreč imeli v Mlinski ulici ponočnjaki svoje zbirališče.

V teku dveh dni 3 samomori. V zadnjem času se v Mariboru silno množijo samomori; tako so se izvršili v tem tednu v dveh dneh kar trije. V sredo, dne 24. t. m. je predpoldne v poslopju tukajšnjega sodišča izvršil samomor Franc Jenčič iz Marenberga. Bil je pozvan k sodišču, da bi se zagovarjal radi male poneverbe, katero je baje zagrešil leta 1930 kot takratni tajnik okrajnega cestnega odbora. Prišedši na sodišče ni šel k razpravi, temveč se je podal v spodnje prostore, kjer je v stranskišču zažgal v stih dinamitno pa-

Iz predavanja na ljubljanskem delavskem prosvetnem večeru.

(Po poročilu iz »Slov. Nar.«)

Kakor je bil začetek večera presenetljivo učinkovit, koncertni del pa naravnost sijajen, tako je bila prireditelj tudi kar najbolj zaključena z izredno zanimivim in nič manj aktualnim predavanjem pisatelja A. Cerkvénika, na razpotju dveh kultur, iz katerega posnemamo naslednje misli.

Kultura in delo sta skoraj istovetna pojma kot n. pr. srce in življenje, delo je srce vse kulture.

Delo je prekosilo najdrznejše utopije in pravljice; dokazalo je, da je vsemoogočno.

Delo je samo ena mnogoterih oblik energije, ki je živela v sili rdečega krvnega telesa, zdaj se pa izraža v produktih. Kultura korenini v krvi, v možganskih stanicah — delovnih možgih; brez sile njihovih mišic bi nobena misel ne postala meso. Misel sama še ni kultura, to je šele ustvarjanje v poslednji konsekvenci.

Stvarnik vse kulture je bil in je vedno delavec. Vendar pa uživa on najmanj nje-nih vrednot. V tem dejstvu je izvor različnih si kulturnih stremeljenj.

Kultura je proces človeškega ustvarjanja in njegov produkt; vse, kar je človek ustvaril zavedno od tedaj, ko je začel misliti, je kultura.

Ali tudi slabo, n. pr. vojna? — Tudi. Kajti tudi, kar je po splošnem prepričanju negativno, je produkt različnih si kulturnih stremeljenj, ki jih pa seve lahko smatramo nekulturna... Nobene zadeve ne smemo presojati z absolutnega stališča, kajti absolutno je najbrž samo spoznanje, da je vse relativno. Življenjska os kulture namreč nastaja baš na protislovljih kulturnih stremeljenj, na nasprotnih si znanstvenih tezah.

Mnogi skušajo ločiti kulturo od civilizacije. Kulturo smatrajo za proces in produkt povsem duševnega ustvarjanja, civilizacijo pa komaj za kulturno polje. Toda ločiti kulturo od civilizacije pomeni, da bo potem takem čez desetletja sedanja kultura komaj civilizacija. Kultura vedno raste in ni nobene meje med sredstvom in namenom. Nima končnega cilja ne končnega namena, pač pa je njen namen istoveten s produktom vsake nove ustvaritve kulture. Kultura je neizčrpljiv zaklad, iz katerega črpa — odnosno bi moralo! — človeštvo vedno popolnejšo srečo ter zadovoljstvo in vedno nove vzpodbude, da množi ta zaklad.

Človeštvo torej pomeni n. pr. postavitev tovarne kjerkoli na zemlji za stopnjo višjo kulturo, vsaka nova železnica skozi gozd višjo stopnjo kulturnega življenja, vsaka izdelava radio-aparata novo kulturno trdnjavo itd.

Vendar pa mora biti radio sredstvo za sporazum med ljudstvi, dasi more biti tudi vojni hujskač, tovarna mora biti čarodej kulturnih vrednot, more pa tudi pohlepno sesati človeško kri.

Najmočnejši ustvarjalec kulture češče umira od lakote, mraza ter bede; to je najstrašnejše protislovlje kulture. Na torišču teh protislovljev se pa mora kultura po zakonih razvoja nedvomno dvigniti za stopnjo višje.

Prva, do današnjih dni vladajoča kultura nosi pečat borbe za vsakdanji kruh; kultura je odraz ekonomskih prilik. Nastaja pa novo kulturno stremljenje za odpravo borbe za vsakdanji kruh, kajti kruh je naravna pravica vseh, od katerih naravna terja življenje.

V propast kulture ne moremo verjeti, zato pa moramo verjeti, da se bo odprla kot zakladnica prej ali slej vsem.

Omenjeno protislovlje v kulturi je moralo roditi početke nove kulture — velike skupnosti. Doslej je bila kultura individualistična, egocentrična, zdaj se poraja kolektivistična. Nujnost te porajajoče se kulture je utemeljena enostavno: kulturno delo je dolžnost vseh, zato so tudi kulturne pravice vsem enake.

Prvo kulturo so ustvarjale delovne množice nezavedno, novo pa ustvarjajo zavedno. Toda to ustvarjanje je boj.

Sedanja gospodarska kriza je katastrofalna na videz. V resnici je pa katastrofalna samo za neko razvojno kulturno stopnjo, saj je samo odločen korak naprej porajajoče se kulture.

Stremljenje nove kulture vodi do čim večjega splošnega blagostanja, sreče ter zadovoljnosti. Merilo najvišje kulturne vrednote pa naj bo delo posameznika v korist splošnosti.

Tudi naše ljudstvo že pozna glasnika te kulture — Ivana Cankarja. Hlapec Jernej je njen temeljni kamen... V tem delu je pri nas prvič točno opredeljena kulturna vrednota — delo.

Predavatelj je končal z reko: Žanje-mo, česar nismo sejali, sejmo zato, česar ne bomo želi!

trono. Eksplozivna snov je bila tako močna, da mu je raztrgalo glavo. — Isti dan okrog 21. ure pa so pasantje slišali na glavnem mostu klice na pomoč iz valov Drave. Rešilno moštvo, ki je bilo od pasantov obveščeno, se je na vso moč trudilo rešiti neznane-ga utopljenca, kar se mu pa ni posrečilo. — Naslednji dan okrog 7. ure zjutraj, pa si je v nekem tukajšnjem hotelu pognal krogljo v glavo bivši mariborski trgovec Karol Worsche. Pozvani rešilni oddelek je samomorilca, ki je bil še pri življenju, takoj

odpremil v splošno bolnico, vendar pa ni mnogo upanja, da bi še okrev.

Mariborsko gledališče. Sobota, 27. februarja ob 20. uri: »Dijak-prosjak.« Ab. C. Nedelja, 28. februarja ob 20. uri: »Viktorija in njen huzar.« Znižane cene.

Sobota in nedelja v gledališču. Prva ponovitev Milčkerjeve klasične operete »Dijak-prosjak«, ki je pri svoji premijeri dosegla popoln uspeh ter si je mahoma osvojila simpatije občinstva, bo v soboto, 27. t. m. — V nedeljo, 28. t. m., se poje Pavla Abrahama popularna in privlačna opereta »Viktorija in njen huzar.« Predstava bo ob znižanih cenah.

Napredovanje. Vsled sklepa zadnje seje mestnega občinskega sveta so napredovali nekateri uradniki mestne občine, med drugimi tudi ing. Baran, ki je bil imenovan gradbenim svetnikom.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

SREČKE državne razredne loterije se dobe sedaj tudi v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Slomškov trg 6. Sodrugji, tam jih kupujte!

Pisarne, industrijska podjetja, šolska vodstva, kupujte edino v naši papirnici, Slomškov trg 6.

Studenci pri Mariboru

Ponovitev igre »Trije vaški svetniki«. Na splošno željo ponovi dramski odsek »Svobode« v Studencih v nedeljo, dne 28. t. m. ob 16. uri v dvorani gostilničarja Mraza Maks Realovo komedijo »Trije vaški svetniki«. Po igri se vrši istotam društvena zabava. Občinstvo se vabi k točni in polnoštevilni udeležbi.

Trbovlje.

Volitve v bratovsko skladnico, katere so se vršile v nedeljo, so prinesle Zvezi rudarjev Jugoslavije lep uspeh. Zmagali so na celi črti. Dobili so 1139 glasov. Gospod Koren, Štruc, kakor tudi njuna okolica so se ponovno uverili, da delavstvo že dolgo ne naseda frazam o konzumnih milijonih itd., ter, da so letaki, ki jih izdajata, glas vpijočega v puščavi. Najboljši odgovor na vse te žolte limanice je popoln njihov poraz. Delavstvu pa kličemo: krepko naprej, brez bojazni do zmage! Gospodje, ki se vtikajo v strogo delavske zadeve, pa naj vedo, da so Trbovlje bile in ostanejo razredno zavedne in da so vsi poizkusi speljati to delavstvo na stranpota zaman. Najmanj pa se bo to posrečilo žolti organizaciji.

Kdor hoče, ta more. Kaj zmore dober delavski zaupnik, nam kaže naslednji primer: Sodr. Konrad Petretič nam piše: Vljudno Vam sporočam, da sem Vam danes nakazal po poštni položnici Din 148.—, katere sem nabral od spodaj navedenih sodrugov za tiskovni sklad »Delavske Politike«. Darovali so: Zupančič Tone 3 Din, Vozel Josip 10 Din, Trebušak Franc 5 Din, Pernek Jaka 2 Din, Krušič Ivan 10 Din, Teržan Ivan 5 Din, Korimšek Tine 10 Din, Bregar Slavko 10 Din, Jurjavec Edi 10 Din, Pavlin Ivan 2 Din, Jarc Josip 2 Din, Medvešek, krojač 10 Din, Vranešič Josip 10 Din, Učakar Joško 10 Din, Primožič Jaka 10 Din, Podlesnik Franc 5 Din in končno zbiratelj sam Din 15.—, skupaj Din 124. Za Konradom Petretičem tudi ni hotel zadržati njegov brat s. Martin Petretič, ki je zbral: Neimenovani 5 Din, Tratnik Avgust 2 Din, Hauptman 2 Din, Petretič Maks 3 Din, Neimenovani 2 Din in končno zbiratelj sam 10 Din, skupaj Din 24. Zbirateljema in vsem darovalcem najlepša hvala.

Upravništvo.

Nedeljska smučarska tekma »Svobode« je končala z uspehom hrast-

niških smučarjev in sicer so odnesli: I. nagrado Majoš Jože, II. nagrado Žlindrov Oto, III. nagrado Anžlovar Ivo, vsi iz Hrastnika. Prvi tekmovallec je došel na cilj na progi 10 km (proga se je od zadnjega našega poročila spremenila) v 32 min., 43 sek., drugi v 33:13, tretji 36:10. Zadnji je došel na cilj v 52:19. Vseh smučarjev je tekmovalo 22. Od teh sta dva med tekmo izstopila vsled malih defektov. Škoda je le, da je na pobočjih sneg že nekoliko skopnel in je radi tega nekoliko oviral pravi užitek smučarjev. Sicer so pa vsi tekmovalci pokazali dovoljno vztrajnost in so v zelo kratkih presledkih dohajali na cilj.

Šiška pri Ljubljani.

II. mladinska akademija »Svobode« v Šiški se bo vršila v nedeljo, dne 28. t. m. ob 6. uri zvečer v Zadrudnem domu, Zibertova 27. Kdor je bil že na prvi akademiji, ve, kako pester je bil njen spored in kako je našim malčkom ugajal; ali tokrat bo spored še bolj pester. Poglejmo si ga: Šrnel bo godel ob začetku in ob koncu. Deklamacije se bodo vrstile in slišali bomo, kako bodo Lojze Ajdišek, Silvo Ajdišek, Janez Berdajs, Slavica Bricljeva, Saša Kovačevićeva, Martinka Likovičeva, Milan Likovič, Marica Rohačkova, Vida Zalaznikova, Darica Zorova in Ivica Zorova deklamirali pesmi pesnikov in pesnic: Katke Zupančičeve (Chicago), Anne P. Krasne (Chicago), Jožeta Kovača, Toneta Čufarja, Schönlauka, Peterlin-Petruske in Janka Samca. Lado Krušič, ki nam je že zadnjič ugajal, bo zapel kar pet pesmi. »Sem čevljar« bo gotovo ugajala, saj je »Kuharjeva« tudi. Ta ii je podobna. Sodr. Živko Vitnik bo pripovedoval »O deželi bajni, kjer cedi se mleko, med« in celo slike o njej bo pokazal... Dandanes za tolike obljubljena, tako težko pričakovana dežela... Članimladinskega odra šišenske »Svobode« (že tretjič po Hrastniku II. in Jesenicah) bodo igrali dve dramski sliki, prirejeni po Miletu Klopčiču in Ivanu Jontezu (Cleveland) in to: »Zima in pomlad« ter »Mladi vojaki«. Pa še pravljice bodo pripovedovali Lojze Ajdišek, Vera Intiharjeva, Martina Likovičeva, Janko in Marina Rohačkova. Povesti so po R. Petroviču, Janezu Trdini, Ivanu Albrehtu ter Miletu Klopčiču. Torej zabave dovolj. Prepričani smo, da bodo naši sodrugji in sodružice z veseljem pripeljali svoje otroke na ta večer, ki je njim posvečen in da bodo tudi sami prišli, ko bodo videli, kako pripravlja-

mo njih deci, našemu naraščaju, lepšo mladost. Ako še zaupamo, da bomo pri deklamacijah in recitacijah uporabili celo vrsto tehničnih sredstev ter da na prireditvi ni prav nobene vstopnine (samo spored stane 1 Din), smo prepričani, da se bo v nedeljo v Zadrudnem domu vse kar trlo. Na svidenje in Družnost!

Zalog.

Razsvetljava in drugo. Tudi pri nas je zapadel sneg približno 40 cm na debelo. Kmalu nato so ceste očistili s snežnim plugom, da se je deloma omogočil promet. Zelo pa pogrešamo cestno razsvetljava, ki jo je družba uknila iz neznanih vzrokov. Najbolj prizadeti smo mi delavci, ker po temi odhajamo in se zopet v temi vračamo od dela. — Nekateri gostilničarji v spodnjem delu Zaloga imajo navado, da zmečejo sneg približno do sredine ceste, tako da delavci, ko gredo domov, zagazimo kar naenkrat v cel kup snega. Ker nam ni na tem ležeče, da bi se pred gostilnami ustavljali, bi prosili prizadete, da nam ne delajo snežnih ovir na pot. Ker že ravno pišemo, naj opozorimo tudi postajno vodstvo, da je čakalnica v Zalogu veliko premajhna za tukajšnji promet, saj meri le kakih 30 kvadratnih metrov. Kako pa naj se na taki ploskvi gnete 160 ljudi, ki vsak dan čakajo na jutranji vlak? Čakalnica ima dvojnata vrata, ki pa se odpirajo na znotraj, kar je tudi zelo neprimerno, recimo za slučaj požara. Zato bi priporočali, da bi se ta vrata preuredila, da bi ne prišlo kdaj do kakih nesreč po nepotrebnem. Stroški menda ne bodo preveliki? Prizadeti.

Črna.

Naše delavsko kulturno gibanje. Treba je, da se tudi mi iz tega daljnega kraja enkrat oglasimo, da ne bi kdo mislil, da spimo, ali da nas sploh ni več. Pa temu ni tako, marveč smo še celo prav agilni. Tukajšnja podružnica »Svobode« deluje v splošno zadovoljnost nas delavcev in se celo inteligenca zanima za naše diletantske predstave in predavanja. Dramatični odsek »Svobode« je dne 2. februarja igral »Prevzittkarje« z jako lepim uspehom in v splošno zadovoljstvo gledalcev. Lepo se je podala kot uvod k igri profetarska pesem »Mi vsi — jaz sam«, katero je deklamiral s. režiser sam. Obiskovalcev je bila polna dvorana. Ali naši sodrugji niso počivali. Takoj so nam postregli z drugo igro in predavanjem — dne 21. t. m. Najprej se je vršila predstava enodejanke »Če sta dva«. Nakar je otvoril predavanje »O postanku življenja« s. prof. Teplý iz Maribora. Zanimanje za predavanje s skioptičnimi slikami je bilo tolikšno, da je bila dvorana nabito polna občinstva. Pač pa smo opazili na tem predavanju večinoma samo rudniške in lesne delavce ter njihove žene, drugih obrazov je bilo malo videti. Sodr. predavatelj nam je precej obširno in v lahko razumljivem govoru opisal postanek vsega življenja. Stari sodrugji in mamice so kar zmagvale z glavo, kadar je pokazala skioptična slika kakšne pravadne živali ali pokrajine. Sodr. predavatelj je žel ob koncu predavanja buren aplavz. Zahvaljujemo se tem potom najlepše predavatelju s. prof. Teplýju in želimo, da nas še obišče. Najlepša hvala tudi sodrugom in sodružicam dramskega odseka in režiserju za njihovo axilnost. Le tako naprej, uspeh ne izostane. Kakor se čuje, nam bodo neumorni igralci postregli v kratkem zopet z novo igro. Delavec.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Mežica. I. K. Občinski kuluk je samoupravna davščina, ki jo morate plačati ali pa odslužiti, tudi če ne plačujete nobene državnega davka.

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE	Din 240— do 750—;
ZA DEČKE:	Din 200— do 330—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210— do 270—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130— do 150—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET.	Din 110— do 270—;
RAGLAN:	Din 320— do 650—;
HLAČE:	Din 90— do 180—.

Vrsta
Tek. štev.
Prodajna
cena
50
Pazite
na gornjo ceno

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2
in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bode uverili o resničnosti naših navedb.
Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!
Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno:

Pazite se pred ponaredbami!

Papirnica Ljudske tiskarne
Maribor, Slomškov trg št. 6.

Pristopajte k zadrugi

„Delavski dom“

r. z. z. o. z. v Mariboru

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost da bo član te delavske zadruge.

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Slomškov trg št. 6.

Posojila dajemo po ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 6 1/2 %
proti trimesčni odpovedi.